

Бектемин

Мектеп мүдүрү *Alash* Н.С. Сайдинова

Оқуучулардын этикалык кодекси

Активдүү турмуштук позиция мектеп оқуучулары үчүн ар-намыс маселеси. Мен макул эмесмин – каршымын, каршысыңбы – сунуш кыл, сунуш кылсаң ишке ашыр!
КОДЕКСтин ишке ашырылышы мектептин гүлдөп өсүшүнө кепилдик берет.

1. Ушул оқуучулар кодекси, мектепте корпоративдик маданиятты түзүү, мектептин имиджин жакшыртуу, тышкы чөйрө менен жана билим берүү уюмунун ичиндеги өз ара аракеттенүүнү оптималдаштыруу, башкаруу түзүмүн өркүндөтүү, б.а. заманбап өзгөрүүлөрдүн шарттарында туруктуу өнүгүүнү камсыз кылуу.
2. "Кодекс" - бул билим берүү уюмунда кабыл алынган коомдук жүрүм-турумдун негизги моралдык-этикалык нормаларынын жана эрежелеринин жыйындысы, ага ылайык биз билим берүү уюмунун жогорку репутациясын бекемдейбиз, анын беделин сактап, оқуучулардын мурунку муундарынын салттарын улантабыз. жана мугалимдер.
3. Кодекс оқуучулардын, мугалимдердин жана билим берүү уюмунун кызматкерлеринин биргелешкен жашоосунун негизги принциптерин аныктайт, алар бири-бирине жана башкаларга сылык, сылык жана камкор мамилени, ошондой эле кызматташууну жана билим берүү уюмунун иштеши үчүн жоопкерчиликти билим берүү уюму камсыз кылышы керек.
4. Билим берүү уюму Кодексин жоболорун толук ишке ашыруу үчүн зарыл шарттарды түзүүгө милдеттүү.
5. Билим берүү уюмунун администрациясы ар бир чейректин аягында мектептин турмушуна байланыштуу пикир алмашуу жана талкуулоо максатында оқуучулар менен жолугушууну уюштурууга милдеттүү.
6. Билим берүү уюмунун бардык оқуучулары жынысына, жашына, улутуна, динге болгон мамилесине, ишенимине карабастан бирдей укуктарга жана эркиндиктерге, аларды ишке ашыруу үчүн бирдей мүмкүнчүлүктөргө ээ.
7. Педагогикалык кеңеш жана өз алдынча башкаруу органдары билим берүү уюмдарында оқуучулардын укуктарын камсыз кылуу үчүн түзүлгөн негизги органдардын бири болуп саналат. Эгерде оқуучулардын Кодексинин талаптарын бузуу системалуу болсо, бул башка балдардын укуктарын басмырлоого жана басмырлоого багытталган аң-сезимдүү позиция катары, ошондой эле уюмдун өзүнө, анын кызматкерлерине, фонддоруна жана аброюна шек келтирүү катары каралат. Бул учурда, педагогикалык кеңеш тартип бузуучуну билим берүү уюмунан чыгарууга чейин тартиптик чара көрүү сунушу менен билим берүү уюмунун администрациясына кайрылууга укуктуу.
8. Оқуучулардын кодексинде ар кандай курактагы оқуучулар үчүн түшүнүксүз эч нерсе жок. Аны ишке ашыруу талаптарды билүүдөн жана аларды аткарууга умтулуудан гана көз каранды. Билим берүү уюмунун ар бир мүчөсү Кодексин жоболорун окуп чыгууга жана бул билимди сактоого макул болууга милдеттүү. Андан кийин ар бир адамдын жүрүм-туруму үчүн толук жеке жоопкерчилиги келет.

Жалпы жоболор.

Кодекс оқуучулардын жүрүм-турум эрежелерин жөнгө салат, ал билим берүү уюмунда бүткүл окуу процессинде, ошондой эле мектептеги иш-чараларды өткөрүүдө сактайт. Кодекс студент билимге ээ боло турган, көндүмдөрдү өнүктүрө турган жана баалуулуктарды түзө ала турган окуу үчүн шарттарды жана чөйрөлөрдү түзүүгө көмөк көрсөтөт. Билим берүү уюмунун администрациясы бардык мугалимдерди, оқуучуларды жана ата-энелерди Кодекс менен тааныштырууга милдеттүү. Ички билим берүү уюму "Оқуучулар" кодексине негизделиши керек.

Окуучунун Кодексинин максаты

Кодексин максаты – жүрүм-турумдун бирдиктүү эрежелерин киргизүү. Кодекс окуучуга өзүнүн жүрүм-турумун башкарууну үйрөнүүгө, ошону менен тартипти орнотууга жана өз ара урматтоону калыптандырууга, ошондой эле билим берүү уюмунда жагымдуу жана коопсуз чөйрөнү түзүүгө жардам берет. Жөнгө салуу чөйрөсү. Кодекс билим берүү уюмунун бардык окуучуларына жайылат. Директор, педагогикалык кеңеш, администрация жана этика боюнча комиссия, мугалимдер жана билим берүү уюмунун башка кызматкерлери, ата-энелер “Окуучулардын кодексин” сактоого салымын кошот.

УКУКТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ.

Билим берүү уюмунун окуучусу төмөнкүлөргө укуктуу:

1. Билим алуу үчүн, өмүрүн, мүлкүн коргоо, окууга ыңгайлуу шарттар.
2. Мектептин бардык мүмкүнчүлүктөрүн пайдаланып, билим жана көндүмдөрдү өздөштүрүүгө активдүү катышуу; билим берүүнүн жана тарбиялоонун мазмунуна карата өздөрүнүн жеке пикирин жана шектенүүлөрүн билдиришет.
3. Класс жетекчиге, билим берүү уюмунун директоруна, башка мугалимдерге көйгөйүнүздү айтып, алардан жардам, түшүндүрмө, жооп алуу.
4. Окуу куралдарын, техникалык окуу куралдарын, спорттук шаймандарды, китепкана фондусун пайдалануу, алардын коопсуздугуна жоопкерчиликтүү мамиле кылуу.
5. Класстан жана класстан тышкаркы иш-чараларга катышуу.
6. Мектептин күн тартибинде каралган предметтер боюнча консультацияларга катышуу.
7. Алардын тарбиялык иштерине объективдүү баа берүү, бул баа боюнча түшүндүрмө берүү.
8. Эгерде алардын иши билим берүү уюмунун уставына, кабыл алынган моралдык жана этика нормаларына карама-каршы келбесе, ар кандай клубдарды, секцияларды, студияларды, ассоциацияларды жана башка ышкыбоздук бирикмелерди түзүүгө.
9. Билим берүү уюмунун мугалимдеринен жана администрацияларынан окуу процесси жөнүндө кызыктырган маалыматтарды алууга.
10. Конкурстарда, кароо-сынактарда, сынактарда жана башка иш-чараларда билим берүү уюмун өзүнүн мүмкүнчүлүгүнө жана жөндөмүнө ылайык көрсөтүү
11. Сабактын ортосундагы тыныгууларда, дем алыш жана майрам күндөрү, ошондой эле каникул учурунда эс алуу.
12. Сабактан кийин билим берүү уюмунда бекер баарлашуу үчүн (кечелеер, диспуттар, концерттер).
13. Билим берүү уюмунун маданий турмушуна катышууга.
14. Ата-энелер же аларды алмаштырган адамдар аркылуу ушул билим берүү уюмунда окутуу профилдерин, окутуунун формаларын жеке өзү тандап алат, билим берүүнүн милдеттүү жана жогорку деңгээлин өздөштүрүү темптерин, мөөнөттөрүн аныктайт, жеке билим берүү программасын, тандоо курстарын тандайт.
15. Чыгармачылык жана илимий ишмердүүлүктүн эркиндиги.
16. Окуучу, адам жана жаран катары укугуң коргоо.
17. Билим берүү уюмунун турмушунун ар кандай маселеси боюнча өз пикирин ачык айтууга, эгерде бул кимдир-бирөөнүн кадыр-баркын түшүрбөсө, билим берүү уюмунун администрациясы менен жолугушууларда өз сунуштарын киргизүүгө.
18. Педагогикалык кеңешке, педагогикалык кеңештин жыйналышына жана билим берүү уюмунун администрациясына кайрылууга.
19. Билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешине шайлоого жана шайланууга.

Билим берүү уюмунун окуучусу төмөнкүлөргө милдеттүү:

1. Билим берүү уюмунун уставын, администрациянын, кызматкерлердин жана билим берүү уюмунун нөөмөтүндөгү окуучулардын буйруктарын, эгерде алар уюмдун уставына карама-каршы келбесе, аткарууга, мектеп ичиндеги ички тартиптин,

- коопсуздуктун, санитардык-гигиеналык эрежелерди сактоого жана сактоого, уюмда белгиленген гигиена, эрежелерин сактоого.
2. Башка окуучулардын жана билим берүү уюмунун кызматкерлеринин укуктарын, ар-намысын жана кадыр-баркын сыйлоого. Коллективдин жана курчап турган адамдардын таламдарына кол салууга жол бербее, кенже жолдоштордун талаштуу маселелерин негиздүү чечүүгө жардам берүү.
 3. График боюнча сабактар башталганга 15 мүнөт калганда билим берүү уюмуна келүү.
 4. Тыкан келбетке ээ болуу.
 5. Билим берүү уюмунда жана анын сыртында өзүн татыктуу, маданияттуу алып жүрүүгө, билим берүү уюмунун ар-намысына жана салттарын сактоого, анын беделине кам көрүүгө.
 6. Ажатканаларда, билим берүү уюмунун бардык жайларында жана мектептин короосунун аймагында санитардык-гигиеналык тартипти катуу сактоого.
 7. Башкалардын көз карашын жана ишенимин, алардын эркиндигин жана кадыр-баркын урматтоо.
 8. Окуучулар жана алардын ата-энелери (аларды алмаштырган адамдар) билим берүү уюмунун имараттарына жана имараттарына, окуу жабдууларына, инвентарларына жана мектептин башка мүлкүнө келтирилген зыян үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартышат.
 9. Класс жетекчиси тарабынан белгиленген нөөмөт тартибин сактоо.
 10. Бардык сабактарга график боюнча катышууга.
 11. Сабак аяктагандан кийин столдун үстүнө кагаз, таштанды жана жазууларды калтырбай, жумуш ордунарды тазалагыла.
 12. Мугалимдин сөзүндө же сабактын аягында тыныгууну күтүп туруп, колунузду көтөрүп мугалимге суроо бериңиз.
 13. Студенттердин кодексинин эрежелери бузулган учурда мугалимдин эскертүүлөрүн сабырдуулук менен угуп, ага туура жооп бериңиз жана «сабактарды улантууга уруксат сураңыз».

Окуучуларга тыюу салынат:

1. Сабак учурунда уюлдук телефондор жана башка электрондук каражаттар.
2. Сөгүнгөн сөздөрдү жана уят сөздөрдү колдонуу.
3. Билим берүү уюмунун имаратында сырт кийимде жана баш кийимде болбоого
4. Билим берүү уюмунда жана анын аймагында спирт ичимдиктерин ичүүгө. Билим берүү уюмуна спирт ичимдиктерин ичүүгө, ошондой эле сабактардын аягында келүүгө
5. Катуу жана кыжырдануу жана шалаакылык интонациясы менен сүйлөө.
6. Билим берүү уюмуна тиешелүү уруксатысыз чоочун адамдарды алып келүүгө.
7. Билим берүү уюмунда; көңүл ачуу буюмдарды колдонууга.
8. Күйүүчү (анын ичинде жажигалка), тешип, кесүүчү нерселерди алып жүрүүгө
9. Билим берүү уюмунда сырткы бут кийим менен жүрүү жана бут кийимди алмаштырбастан спорт залда машыгуу.
10. Мугалим менен урушуп, сабактын этикасын бузуп, танаписте эс алууга.
11. Мүлккө зыян келтирүүгө
12. Билим берүү уюмунан чыгууга жана сабактарды өткөрүү убактысына сабактардын графигине ылайык (дене тарбия, уюмдун короосунда иштөө) жана окутуучунун жана уюмдун нөөмөтчүсүнүн, администраторунун көзөмөлүндө гана жол берилет.
13. Окуу убагында билим берүү уюмунан жекече чыгууга өзгөчө себептер боюнча окуучулардын ата-энелери менен алдын ала макулдашуу боюнча нөөмөтчү администратор тарабынан гана уруксат берилет.
14. Бардык окуучулар билим берүү уюмунда өз убагында болууга милдеттүү. Кечигип келүүчү окуучулар нөөмөтчү мугалимдин же администрациянын уруксаты менен сабакка катышууга уруксат берилет.

Окуучунун кодексин бузуу төмөнкүлөргө алып келиши мүмкүн:

1. Түшүндүрмө катты жеке тариздөө (класс жетекчинин, нөөмөтчү администратордун катышуусунда).
2. Класстык коллективдин чогулушунда журуш-турушту талкуулоо.
3. Этика боюнча комиссиянын отурумунда түшүндүрмөлөрдү угуу; түзөтүү, түзөтүүлөрдү жана жаңы сунуштарды киргизүү, билим берүү уюмун педагогикалык эсепке алуу боюнча ушул сунуштарды ишке ашыруу жөнүндө.
4. Билим берүү уюмунун администрациясы менен сүйлөшүү.
5. Окуучунун ата-энесин администрация менен расмий сүйлөшүүгө чакыруу.
6. Педагогикалык кеңештин жыйналышына чакыруу.
7. Билим берүү уюмунан чыгаруу мүмкүндүгү жөнүндө расмий эскертүү.
8. Билим берүү уюмунан убактылуу чыгаруу.
9. Башка юридикалык жана коомдук уюмдарга кайрылуу
10. Билим берүү уюму окуучунун кеңештик курамынан чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алуу

Окууга тырышчаак мамилеси, үлгүлүү жүрүм-туруму жана билим берүү уюмунун жашоосуна активдүү катышкандыгы үчүн окуучуларга ыраазычылык билдирилип, мактоо баракчалары менен сыйланышат.

Танаписте.

1. Тыныгуу убагында окуучулар ошол класска белгиленген убакытта эртең мененки тамакты ичишет.
2. Тыныгуу убагында билим берүү уюмуна катышууга жол берилбейт.
3. Мугалимдердин бөлмөсүнө, директордун же анын орун басарларынын кабинетине чоңдордун уруксатысыз кирүүгө тыюу салынат.
4. Ар бир адам коопсуздук эрежелерин жана билим берүү уюмунун дарыгеринин көрсөтмөлөрүн так аткарууга милдеттүү.
5. Ооруган же жаракат алган учурда дарыгерге же билим берүү уюмунун кайсы бир кызматкерине токтоосуз билдирүүгө милдеттүү.

Ашканада:

1. Ашканага барардын алдында колунузду самындап жууп алыңыз.
2. Тамактанууда ашкана шаймандарын туура колдонуу, этикетти сактоо, катуу сүйлөбөш керек. Мектептин достугун баалай бил, классыңды жана мектебинди баала! Окуучулардын кодексин туура сактоо жана окуу процессинде колдонуу менен сиз өзүңүздүн жашооңузду жеңилдетип, башка адамдардын симпатиясын, достугун, сый-урматын жеңип гана тим болбостон, өзүңүздүн көзүңүзгө көтөрүлүп, жашоодо өтө зарыл болгон ички балансты, бейпилдик жана ишенимди табасыз!

